

回
向

Ekō

België - Belgique
P.B.
2600 - Berchem
Uitbreidingsstraat
BC 4909

*De geboorteplaats van Shakyamuni Boeddha bevindt zich op de plek waarrond nu de Maya Devi tempel is heropgebouwd. De oudste ruïnes dateren van de 3de eeuw vóór Christus. - Lumbini - Nepal.
Foto van Fons' reis naar Nepal in 2010, als illustratie bij In de voetsporen van de Boeddha – eigen-zinnig reisverslag uit 1995 van Alena Wenes.*

jaargang 38 nr 3
zomer 2015
(of Ekō nr 146)

driemaandelijks tijdschrift
afgiftekantoor 2600 Berchem Uitbreidingsstraat
erkenningsnummer P303143

Inhoud

Een woord vooraf...	1
Je eigen pad in vertrouwen	2
In de voetsporen van de Boeddha – eigen-zinnig reisverslag (deel 2)	6
Tinywords	16
Waarom komt Aung San Suu Kyi niet op voor de Rohingya?	17
Together in peace: een mars door Brussel voor vrede	20
i carry your heart with me	22
Jōdo-Shinshū na Shinran (deel 1)	24
Vaderkendsdag vieren? Ja, graag!	34
Mededogen	36
Echte stilte is nooit stil	37
Open Deur 2015: bezoek van de Postactieven PXL	38
Nieuws uit de sangha	39
Rooster der bijeenkomsten – zomer 2015	39

Dit is een uitgave van het Centrum voor Shin-Boeddhisme. De redactie noch het Centrum voor Shin-Boeddhisme zijn gebonden door de bijdragen van derden, die overigens niet noodzakelijk de zienswijze van de redactie weergeven. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Op de hoogte blijven?

Schrijf je in via: <http://eepurl.com/bbbkGr>

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw en de Shin-tempel Jikōji erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (in Kyōto, Japan) in de persoon van de 25ste Hoofdabt Go-Monshu Kōjun Ōtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun.

Onze bankrekening is: IBAN nummer BE53 5230 8022 6553 en BIC-code TRIOBEBB bij Triodos Bank nv, Hoogstraat 139/3, B-1000 Brussel, op naam van het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw, Pretoriastraat 68, B-2600 Berchem-Antwerpen (België)

Een woord vooraf...

“*Je eigen pad in vertrouwen,*” is niet voor niets de titel van het eerste artikel in deze Ekō. De cursus van 21 maart 2015 omtrent de specifieke accenten van onze boeddhistische school, de Jōdo-Shinshū of het Shinboeddhisme, voer onder die vlag. Al verscheidene jaren hebben we in onze sangha getracht om de originele teksten van onze stichter Shinran en deze van de vele auteurs van Shin-teksten en van ruimere raadgevingen van de Boeddha te *hertalen* naar de realiteit van hier en nu. We voorzien voldoende ruimte voor inbreng van de deelnemers aan onze initiatieven - en ook van u, dierbare lezer! Immers, onze bedoeling is dat u uzelf en uw eigen leefsituatie erin kan herkennen, en uit al deze bronnen die elementen kan plukken die voor u heilzaam zijn, zodat u in vertrouwen uw eigen pad kan (h)erkennen.

In dit nummer vindt u het tweede deel van het *Eigen-zinnig reisverslag* van Alena, met dit keer meer gefocust op Boeddha's biografie, elementen uit de boeddhistische architectuur en alvast twee belangrijke plaatsen voor boeddhisten: Lumbini en Kapilavattu. *Jōdo-Shinshū na Shinran* behandelt de geschiedenis van onze school: dit eerste deel behandelt een paar typische gebeurtenissen die nog steeds herkenbaar in de huidige Japanse maatschappij: de opsplitsing van Honganji en het Dankasysteem. Beide afleveringen lopen nog door in volgende edities.

De zoektocht naar vrede neemt
paar korte artikeltjes. Neem de
vooral! -

een prominente plaats in via een
tijd om ze te laten bezinken, en -
neem zelf een paar initiatieven!

Geniet van
pletsende
aan het
van deze

de

stralende zomerzon of de
regen, zoals ik alvast plezier had
samenstellen en lay-outen
zomer-Ekō!

Fons Martens

Je eigen pad in vertrouwen

“*Wie zoekt, die vindt...*” Dit gezegde wordt nog al te vaak aangehaald om iemand de weg te wijzen die via de boeddhistische levensfilosofie op zijn/haar pad wil vorderen. Daarmee worden dan allerhande geschriften bij de hand genomen (“Volg deze tips”), belangrijke namen genoemd (“Volg hun voorbeeld”) en regels opgesomd (“Als je dit nu ook eens toepast, nog liefst heel regelmatig...”).

En dat terwijl heel wat zoekenden net de draad kwijt zijn, en via dergelijke raadgevingen precies de weinige hoop die hen nog rest, zien wegebben - want juist dergelijke suggesties leggen nog meer druk op hun schouders.

Laat ons wat vaker afstand nemen van dergelijke suggesties, en de manier waarop wij zelf (of onze collega's) zijn gevorderd, loslaten. Laat ons onze gesprekspartner de kans geven zijn/haar eigen pad zelf te ontdekken. Het is er al, aan ons om hem/haar dat duidelijk te maken! Vermoedelijk kunnen we er beter voor zorgen dat onze gesprekspartner (weer?) meer vertrouwen krijgt in zichzelf, in de anderen en zijn/haar eigen levensomstandigheden leert te aanvaarden zoals ze zich aanbieden. Immers, zowel heilzame als onheilzame situaties maken deel uit van ieders bestaan.

Ik wil deze visie illustreren aan de hand van twee artikeltjes. Het eerste komt van Shaku Kajo, een sanghalid dat al jaren recht-toe-recht-aan spreekt en schrijft. Een het tweede van Doug, een jonge kerel, wiens blog (<http://jklr.net/>) ik al verscheidene jaren volg, en bij wie ik geregeld inspiratie vind voor mijn eigen pad. Je merkt dat beide auteurs - soms stug, soms soepel - evolueren op hun pad, gestuurd door zoveel kleine en grote gebeurtenissen binnen hun eigen drukke en sterk gevarieerde leven.

Verwarrende zoektochten, weidse grasvlakten, een dorpsfontein

Zoek je Amida Boeddha? Je zal hem niet vinden; niet achter de bergen, niet in de rivieren, niet in de dorpen, niet in de dalen. Amida Boeddha staat voor wijsheid. Heb je al eens gehoord van iemand die wijsheid zo maar kon scheppen uit een rivier, met blote handen? Heb je al eens iemand ontmoet die beweerde dat je wijsheid zo maar kon vinden op de bergtoppen waar je het maar voor op te rapen had?

Zoek je Guanyin (Kannon)? Je zal haar niet vinden. Niet in de steden, niet in tempels, noch in weidse vlakten. Heeft Mededogen zich al eens vertoond eenvoudig op aanroep in tempels van goedgelovige, bange mensen? Heb je ooit horen vertellen dat Mededogen te vinden was tussen het wuivende gras op de vlakten als je maar lang genoeg graaft? Of opwelde uit de eerste de beste dorpsfontein waar ze de mensen rijkelijk besproeide met haar deugden? Ha, ijllous gedwaal!

Wil je wijsheid vinden? Zoek in jezelf, daar vind je Amida Boeddha. Wil je Mededogen ontvangen? Vergeef eerst jezelf, veeg je innerlijke spiegel en ontmoet daar Guanyin. Met een bezwaard hart kan men geen mededogen betrachten naar anderen toe. Buiten jezelf zoekend vind je alleen maar verwarring.

Guanyin ben jij. Amida Boeddha staat voor je. Het volstaat om je ogen te openen en echt te kijken: kijk naar jezelf en ontmoet jezelf. In de erkenning van jezelf ontmoet je wijsheid. In het aanvaarden van je beperkingen, je verdriet, vind je begrip en mededogen. Daar is de plaats waar Guanyin huist, waar Amida Boeddha genoeglijk zijn kopje thee drinkt, glimlachend om jouw dolle, dwaze rond-ge-ren.

In de stilte vind je dikwijls het geluid van wijsheid. In erkenning van wat je bent, is het zo gegeerde mededogen waar jij en de wereld zo naar smacht. Alles heeft zijn plaats, is aanwezig, en heeft zijn rol in het natuurlijke verloop der dingen waarvan ook jij, met je beperkingen en dwaze angsten deel uit maakt. Leven is wat het is: vergankelijk en onbestendig, maar of je het warm en hartelijk maakt of koud en afstandelijk is jouw beslissing. Of nog: zoals een zenmeester zei op de vraag wat verlicht zijn is: "Eet je eten en was je kom!" Meer is er niet.

Shaku Kajo - 01/06/2015

Boeddhisme: doe wat werkt¹

Onlangs las ik een boek van Professor Robert Buswell over Koreaans boeddhisme: *the Zen Monastic Experience*. Aan het begin spreekt hij erover hoe hij monnik is geworden, eerst in Thailand, later in Korea. Op een bepaald ogenblik komt hij in Thailand in contact met een bekend leraar in de buurt van de grens met Laos, genaamd Maha Boowa. Buswell verblijft als een jonge monnik in het klooster van Maha Boowa:

¹ <http://jklr.net/2015/06/04/buddhism-do-what-works/>
Ekō jaargang 38 nr 3 (of Ekō nr 146)

“Bij mijn aankomst in het klooster van Maha Boowa verwachtte ik dat ik onmiddellijk zijn meditatiemethode zou kunnen aanleren en door hem zou worden aangespoord om met mijn eigen meditatiepraktijk te beginnen. Echter, de eerste week merkte hij mij niet eens op. Pas na een paar weken stemde hij tenslotte toe mij persoonlijk te woord te staan.

Toen ik eindelijk de kans kreeg hem te ontmoeten, was mijn eerste vraag aan hem: “Vertel mij alstublieft over uw meditatiemethode en vertel mij wat ik moet doen om verlichting te bereiken.” Zijn antwoord was veelzeggend, en bleek achteraf uitermate belangrijk voor mijn eigen pad. Zelfs vandaag nog, ongeveer twintig jaar later, kan ik mij zijn woorden letterlijk herinneren. “Ik kan je niet vertellen hoe jij verlicht kan worden,” sprak hij me toe, “Ik weet wat ik voor mijn eigen pad deed, maar ik kan je niet vertellen wat voor jou gaat werken. Ieder van ons is verschillend en uniek. Ieder van ons heeft zijn eigen voorliefdes, achtergronden en interesses, en deze dingen kunnen alleen door jou persoonlijk begrepen worden. Als je mijn meditatiemethode wil weten, alles wat ik je kan vertellen is: observeer jezelf en je eigen situatie, bekijk je eigen leven, probeer verschillende dingen uit en zie wat voor jou werkt. Wat werkt, blijf dat doen; wat niet werkt, laat dat los en vervolg je pad om iets anders te doen.” Hier was ik dan, een onrijpe, idealistische negentienjarige jongeling, die een ideale methode verwachtte, maar die te horen kreeg dat de enige methode géén methode is.”²

P.S. Voor iemand met interesse in Zen boeddhisme of in het Koreaanse Seon boeddhisme kan ik dit boek sterk aanbevelen.

Dough - 04/06/2015

“Eet je eten en was je kom,” en “Doe wat werkt”: waardevolle instructies die ik meer en meer zelf probeer toe te passen op mijn eigen pad...

What works, keep doing;
what doesn't work, discard and go on to something else.

² pagina 73, uit: Robert Buswell, *The Zen Monastic Experience*, Princeton University Press, 1992, 288 blz, ISBN 9780691034775. Zie bijvoorbeeld: https://www.goodreads.com/book/show/336387.The_Zen_Monastic_Experience

Goede reis

Je zit in de trein en kijkt door het raam
naar voorbijtrekkende huizen die
van je wegvluchten, en vergeten
landelijke landschappen
met een eenzaam paard en
een grazende geit, niet beseffend
dat jij het bent die ze achterlaat.

Je zit in de trein die even stilstaat
op het perron. Een gelukkig gezicht
herkent een ander naast je gesloten venster,
de glans in haar ogen kan niet liegen
zonder belladonna. Eenzame reizigers
kijken bedrukt naar de klok en het bord
na een werkdag en na nachtschade.

Uiteindelijk is de bestemming bereikt.
Voorlopig toch en ga je van hier
naar ergens en ooit terug naar nergens.

Jörg Pyl - 2012

In de voetsporen van de Boeddha – eigen-zinnig reisverslag (deel 2)

Dit is het tweede deel van Alena's reisverslag. Tussen haar aankomst in India en de plaatsen waarover dit artikel gaat, heeft ze onder andere Delhi, New Delhi in India en het Royal Chitwan National Park in Nepal bezocht.

Voorwoord

Met 4 x 4 jeeps verlaten we Royal Chitwan National Park. De Himalaya met de Annapurna's schitteren in de morgenzon. We rijden traag de brede Rapti over. Aan de overkant wachten de chauffeurs met de bus. We rijden over Butwal en Bhairahawa en voor de grenspost slaan we rechtsaf naar Lumbini. (Nepal) Nu begint dé reis waarvoor ik naar India ben gevlogen:

In het Voetspoor van de Historische Boeddha

Boeddha's biografie

India is het land van Boeddha. Een bezoek aan India betekent voor mij een pelgrimstocht naar de belangrijkste plaatsen die de herinnering aan de Verlichte levend houden. Het verhaal van zijn leven, zijn boodschap van mededogen en zijn diepe inzicht in het mens-woorden, in de bestemming van de mens, deden in Azië hun invloed gelden en doen dat nu, na meer dan 2 500 jaar nog.

Aanvankelijk hadden de bergen grote vleugels.
Ze vlogen langs de hemel en toen ze dat wilden,
streken ze neer op aarde.
Op dat moment beefde en wankelde de aarde.
Indra nam de bergen hun vleugels af.
Hij zette de bergen op aarde vast om haar stabiel te maken.
De vleugels werden wolken.
Sindsdien verzamelen de wolken zich rond de bergtoppen.

In de zesde eeuw vóór onze tijdrekening ontstaan twee grote religieuze bewegingen die zich keerden tegen het gezag van de Veda, de Brahmanen en het kastensysteem: boeddhisme en Jāinisme. Alhoewel ze op verschillende wijsgerige principes steunen vertonen ze in hun uiterlijke vorm overeenkomsten. Beiden leringen zijn ontstaan in

Magadha (Bihar). Beide mannen komen uit de kaste der krijgslieden, zijn kshatriya, opgegroeid in het traditionele systeem, beiden bevrijden zij zich ervan, verbreken de sociale verbanden. Het zijn belemmeringen naar inzicht en openbaring. Beiden leven als asceet en bereiken de verlichting.

Siddhartha Gautama Sakyamuni werd ongeveer 560 v.Chr. geboren³ in het dorp Lumbini (in het huidige Nepal), nabij de stad Kapilavatthu aan de Bangaga rivier. Nadat Siddhartha Gautama achtereenvolgens ouderdom, ziekte en dood ontmoette en een asceet hem de verklaring leerde, verlaat de 29-jarige Gautama vrouw en pasgeboren zoon Rahula.

In strenge ascese gaat hij op zoek naar de waarheid. Hij komt tot inzicht dat men niet met uithongeringspraktijken en zelfkastijding de waarheid bereikt. Hij staat op en wandelt naar Vesali, Rajagaha en Bodh Gaya. Na zes jaar meditatie, verwezenlijkt hij, onder een pippalboom de Verlichting. Boeddha, de Ontwaakte,

Volmaakt tot Inzicht gekomene werd hij genoemd.

Vervolgens ging Boeddha naar Sarnath waar hij zijn eerste leerrede hield, in religieuze termen het “Rad van de leer” in beweging zette. Van Sarnath keerde Boeddha naar Rajagaha terug, bezocht Srivastana en Kapilavatthu. Met zijn volgelingen trok Boeddha

lerend rond in Magadha (Bihar). Enkel tijdens de regentijd bleef hij op een plaats, waaraan kloosters en tempels hun ontstaan danken en een vaste stek werden voor de 3 pijlers van het boeddhisme: Boeddha, de Leer, de Sangha.

Verlichting: inzicht in de vier edele Waarheden - het lijden, het ontstaan van het lijden, de opheffing van het lijden, de weg die tot de opheffing van het lijden voert. Iedere vorm van bestaan ontspringt uit het niet-weten, dwaling, haat, verdwazing en begeerte. Om tot verlichting te komen is voortdurende concentratie en oplettendheid vereist.

³ De foto's die de 4 belangrijkste gebeurtenissen in het leven van de Boeddha weergeven, dateren van mijn eigen reis naar Pokhara, Nepal in 2010.
Ekō jaargang 38 nr 3 (of Ekō nr 146)

Zijn laatste reis ondernam Boeddha in zijn tachtigste levensjaar. Hij wandelde van Rajagaha naar

Nalanda, over Pataliputta en Vesali naar Kusinara, waar Boeddha de volkomen verlossing –Parinibbana – inging 480 v.Chr.

Negen families bewaarden elk een urne met de restasse van Boeddha en bouwden elk een stupa om de asurne. Een stupa is het kosmische symbool van de acht windstreken rondom een middelpunt. Eén van de urnen met restasse, gevonden in Kapilavatthu, kon worden geïdentificeerd als deze van Boeddha. De mooie urne staat elektronisch beveiligd in het Nationaal Museum, Delhi.

Gedurende de veertig jaren dat Boeddha leraarde, keerde hij nimmer naar Bodh Gaya terug. Toch besloot Boeddha voor zijn volgelingen dat Bodh Gaya één van de vier belangrijkste plaatsen zou zijn. De andere plaatsen zijn Lumbini, geboorte, Sarnath, eerste Leerrede, Kusinagara, overlijden van Boeddha.

Als pelgrimsoord kreeg Bodh Gaya pas betekenis door de komst van Asoka tijdens diens regering (253 tot 226 v.Chr.). Tijdens zijn tweede pelgrimstocht richtte Asoka herdenkingsplaatsen op te Lumbini, Kusinara, Vesali, Sarnath en Bodh Gaya.

Het eerste boeddhistische concilie (historische twijfel) kwam in 483 v.Chr. te Rajagaha bijeen, kort na de dood van Boeddha. Het tweede concilie werd honderd jaar later, in 383 v.Chr., gehouden in Vesali en het derde concilie in Pataliputta, in 253 v.Chr. onder het patronaat van vorst Asoka Maurya.

Boeddha weigerde zich uit te laten over het al of niet bestaan van god. Deze vraag speelde geen enkele rol in zijn denken. Boeddha leerde de mensen dat het waarneembare onophoudelijk in beweging is, aan verandering onderhevig en vernietigd wordt, dat de mens aan deze wetmatigheden moet zien te ontkomen. Door de stichting van de Sangha, de monnikengemeenschap, werd dit de motor en de kracht achter zijn denkbeelden, en droegen de volgelingen zijn raadgevingen uit onder de mensen in het stroomgebied van de Ganga. Toen Boeddha het Nirvana binnenging, was het sociale klimaat in het stroomgebied veranderd.

Vorst Asoka Maurya

Vorst Asoka, die half derde eeuw vóór onze tijdrekening, een pan-Indiase staat stichtte, dat het subcontinent tot Deccan omvatte, zag in de ethische oproep van Boeddha de basis voor de sociale vrede in zijn rijk. In 274 v.Chr. ging Asoka over tot het boeddhisme en stelde een gedragscode op die zijn onderdanen sociale verdraagzaamheid en religieuze ruimdenkendheid moesten bijbrengen. Asoka liet deze code beitelen op rotsen en zuilen op pleinen en markten. De edicten op gepolijste zuilen ingekerfd waren versierd met sculpturen met de emblemen van Asoka zoals de leeuw en de stier.

Deze zuil van Asoka bevindt zich in de Lokamani Cula Pagoda (het Myanmar Gouden Klooster, Birma) op het UNESCO-terrein in Lumbini

foto's: Fons Martens 2010

Het leeuwenkapiteel en de Dharma Chakra op de zuil van Asoka zijn uitgebeeld op de vlag van India en op het Rs 100 biljet met de dertien talen. Asoka gaf ook opdracht voor het bouwen van stupa's als herinnering aan Boeddha. Deze stupa's zijn koepelvormige bouwsels van baksteen op een vierkant grondvlak van steen. Stupa's en grondvlakken zijn verfraaid met tafereelen uit het leven van Boeddha.

Materiële getuigenissen

Boeddha vraagt van zijn volgelingen voortdurende concentratie en oplettendheid, hetgeen moeilijk samengaat met een leven in de wereld. Geleidelijk aan groeide uit deze optiek de monnikenorde, geheel toegekeerd naar de leer en het Pad naar de verlichting. Uit de overgeleverde leerredes is duidelijk af te leiden dat Boeddha reeds tijdens de 40 zwerfjaren zijn leer aanpaste aan de toehoorders. Aan de monniken werden alleen eenvoudige voorwerpen voor het dagelijks gebruik toegestaan, o.a. de bedelnap, een staf, één kleed en één mantel en één paar schoeisel, en zij moesten een zwervend leven leiden en aldus de leer uitdragen.

Sedert de derde eeuw vóór onze tijdrekening ontstaan cultische ruimten en kloosters, om de monniken een onderkomen te geven tijdens de moessons. Progressief ontstaan leerruimten, rituelen, verblijven voor volgelingen, pelgrims en gasten. Normale ontwikkeling in de mensenwereld om grote leiders, stichters, wijzen niet te vergeten en uit de dragen als bakens doorheen de komende tijden.

Boeddhistische architectuur

Streeft een tweeledig doel na: er worden gebouwen neergezet die als objecten de leerstellingen van de essentie van deze wereld symboliseren; of er worden gebouwen opgetrokken die het kader vormen voor de juiste levenswijze.

Er zijn drie soorten gebouwen:

- de vihara met de Sangharama. De vihara is een open binnenplein met op de vier windstreken een toegangspoort. Alle constructies rondom waren aanvankelijk van vergankelijk materiaal, hout, leem of/en bamboe. Enkel de platforms die het grondplan vormen, en de lage muurtjes waarop de constructies werden opgetrokken zijn van baksteen. De monniken bouwden naar 's lands wijze en materialen.
- gebouwen (in latere perioden van steen) en bouwelementen die objecten van verering bevatten: de caitya met als middelpunt de stupa en de vedika of omheining.
- architectonische objecten van verering zoals de stupa, de stambha en de bodhighara.

Stupa: de negen eerste stupa's werden opgericht om de negen urnen met de asse van Boeddha te bewaren. Later als markant topisch

element met betrekking tot Boeddha als persoon, de Leer van Boeddha, de legenden over Boeddha. Voor een boeddhist heeft het geen zin Boeddha te vereren. Hij heeft de Weg op te gaan en af te leggen.

Stambha: hoge stenen monolithische zuil door vorst Asoka Maurya tijdens zijn regering opgericht om te zeggen dat hij ter plaatse was. Op de zuilen werden edicten en herinneringsteksten gebeiteld.

Bodhighara: sokkel of gaanderij rondom een bodhiboom (boom van de Verlichting).

In de 6de eeuw van onze tijdrekening werd de reusachtige Mahabodhi tempel gebouwd te Bodhi Gaya. Deze tempel is één van de oudst bewoond gebleven torentempel uit de Gupta dynastie, 320-500 n.Chr. (In 1995 woonde er één boeddhistische monnik). De tempel heeft een torenvormige bekroning. De naar boven versmallende toren heeft een hoogte van 51 m. Hij staat op een vierkante sokkel van 7 m hoog. Op de hoeken staan vier kleine torens op de vier windstreken.

Vóór de tempel zat Boeddha op deze plaats, onder een pipalboom. Hier kwam Gautama Sakyamuni tot het inzicht dat zelfkastijding en vasten niet de juiste weg is om het lijden te overwinnen. Met dit inzicht kwam hij tot de essentie van het bestaan en de overwinning. De pipalboom kreeg een nieuwe naam, Bodhiboom (= van de Verlichting). De plek waarop de Bodhiboom staat, Bodh Gaya, ontwikkelde tot een belangrijk boeddhistisch pelgrimsoord. Reeds tijdens het leven van Boeddha waren boomgroepen, vijvers, heuvels als voor de volgelingen erg belangrijke plaatsen geworden, zoals het bosje van Damarbomen bij de vijver te Lumbini en te Kusinara; de Bodhiboom en de Lotusvijver te Bodh Gaya; het hertenpark te Sarnath; het bos Jetavana bij Savatthi; de boomgaard en de vijver van Amrapali (stadscourtisane) in Vesali.

De boeddhistische iconografie ontstond in de tweede eeuw vóór onze tijdrekening met de Boeddha-symbolen als Bodhiboom, voetafdrukken, het wiel, de parasol, de stupa, de bel, de lotus. Het is niet met zekerheid te dateren wanneer de eerste Boeddhabeelden werden opgericht.

Rond Boeddha leven veel legenden en verhalen die niet ter zake zijn, zelfs een belemmering om tot verlichting te komen. De eenvoudige

Boeddha uit de geschiedenis verandert in een enorm pantheon met eindeloze rijen wezens vol rusteloze glorie die weinig aan berusting doen denken. Het boeddhisme is uit India omzeggens verdwenen. Afgezien van pelgrimsoorden zijn er slechts (toeristische) ruïnes over. De prille ervaring van het boeddhisme in Bihar wordt als politiek drukingsmiddel tegen het kastensysteem gebruikt (misbruikt?), en tegen de bemoeienis van de UNESCO om een pelgrimsbaan uit te bouwen, van Lumbini tot Patna, met alles erop en eraan, met alle uitwassen van dien.

Historische plaatsen van het boeddhisme

Berichten over de toestand van de plaatsen en de kloosters van Boeddha, tijdens zijn leven en daarna, en de monniken tijdens de eerste eeuwen van onze tijdrekening, vinden we terug in de geschriften van Chinese monniken, die vanaf de vierde eeuw van onze tijdrekening, het subcontinent India bezochten. Zij waren naar Noord-India afgereisd om zich boeddhistische geschriften aan te schaffen. Faxian (Fa hsien, 399-414), Xuanzang (Hsüan-tsang/Hiuen-tsang, (629-645), Yijing (I-tsing/I-ching, laat zevende eeuw) hebben waarnemingen en beschrijvingen achtergelaten. Voor de moderne archeoloog een hoogst belangrijke nalatenschap. Zij zetten hun beste bril op, waren geheel en al aandacht, spitsten hun verstand op de omgeving, de veranderende kenmerken ervan, de afstanden, ruimte-tijd, en in feite, wat er nog stond, wat werd vernietigd door mensen of de tijd; verdwenen of elders geplaatst of gevonden. Deze monniken hebben voor hun tijd wetenschappelijk werk geleverd.

Voor de boeddhisten, wereldwijd, is de deelstaat Bihar het “Heilige Land”. In de naam Bihar “Land van Kloosters” – vihāra – is de boeddhistische naam van de landstreek nog te herkennen. In 1967, door VN Secretaris-generaal Oe Thant, boeddhist, kwam Lumbini (Nepal) terug in het vizier. Op zijn initiatief werd een UNESCO hulpprogramma op gang gebracht voor de wederopbouw en uitbreiding van de plaats als pelgrims- en geloofscentrum voor *al* de boeddhisten, wereldwijd. (*Er staat weinig voor veel boeddhisten...*) Lumbini en omgeving ondergaan grote veranderingen. Voor de twintigste-eeuwse pelgrim heeft de Japanse architect Kenzo Tanga grootse plannen.

Wij bezoeken een Tibetaanse tempel. In de tempel: mandala schilderijen die het leven van Boeddha en Bodhisattva's uitbeelden. Het is de eerste tempel die gebouwd werd, na de ontdekking van de geboorteplaats van Siddhartha Gautama. En dan staan we voor de Boom, de pippal of bodhiboom (*Ficus religiosa*), met zijn bijzondere religieuze betekenis zowel voor de Brahmanen als voor de boeddhisten. Vishnu zou onder een bodhiboom geboren zijn en Boeddha mediteerde zes jaar onder een Ficus en hem werd er de hoogste wijsheid geopenbaard. Bodhi bomen worden vaak in tempeltuinen geplant. De wortels kunnen door het metselwerk heendringen en gebouwen doen scheuren of beschadigen.

De *Ficus religiosa* begint zijn leven als epifyt (hij groeit op andere bomen zonder daaraan voedsel te onttrekken), en wordt 30 m hoog. De boom vertakt zich onophoudelijk en de zijtakken krijgen steun van dikke stutwortels, die de functie van stammen overnemen. Het mooie ovale blad loopt uit in een lange slanke punt en heeft een lange platte steel, die bij het minste zuchtje wind begint te trillen. Jonge bladeren hebben allerlei tinten roze en groen, later worden ze van boven diep, glanzend groen, de onderkant blijft fletser. De purperzwarte vruchten hebben een doorsnede van meer dan 1 cm en staan in paren aan de takken. Ze worden door vogels gegeten en bij hongersnood ook door mensen. (...)

Lumbini

Siddhartha Gautama Sakyamuni, de historische Boeddha, werd hier rond 563 v.Chr. geboren, in het huidige Nepal. In de Pushkarni vijver kreeg Gautama zijn eerste reinigingsbad. Nabij staat het Maya Devi altaar, vernoemd naar de moeder van Gautama. In het reliekschrijn staat een stenen reliëf van de geboorte van Siddhartha Gautama. De moeder houdt zich rechtstaande vast aan een pipalboom, ondersteund door een dienstmaagd. Jongetje Gautama staat rechtop naast zijn moeder. Vorst Asoka Maurya richtte een 6,50 m hoge zuil op als gedenkteken van zijn passage en om te bevestigen dat hier de 'Verlichte' werd geboren. De tekst beschrijft ook de geboorteplaats in de Brahmi en Magadhi talen. Het Brahmi werd in 1837 door de Brit James Princep ontcijferd.

*Stenen reliëf van de geboorte van Gautama. Moeder houdt zich rechtstaande vast aan een pipalboom. Jongetje staat rechtop naast moeder.
foto: Alena Wenes 1995*

*Beeldhouwwerkje dat hetzelfde tafereel uitbeeldt. Een aandenken aan mijn reis naar Nepal...
foto: Fons Martens 2010*

Lumbini werd al in de vijfde en zevende eeuw van onze tijdrekening beschreven door Chinese monniken. In de dertiende eeuw van onze tijdrekening maakten Malla vorsten uit het westen van Nepal een pelgrimstocht naar Lumbini. Vergetelheid ... tot in 1896 de plaats archeologisch werd gelokaliseerd na 1500 jaar onzekerheid over de ligging van Lumbini (*Wolfgang Schumann, blz-32-39*)⁴.

Kapilavattu (=Tilaurakot, Nepal)

Woonplaats van Gautama Sakyamuni tot aan de geboorte van zijn zoon Rahula. Hij verliet ouders, moeder, kind en haard via de Oosterpoort. Wij ook verlaten de plaats via de Oosterpoort en wandelen over een

⁴ De bladzijden in de tekst van Alena verwijzen naar het boek van: Hans Wolfgang Schumann, *Auf den Spuren des Buddha Gautama. Eine Pilgerfahrt zu den historischen Stätten*, Walter-Verlag, Olten 1992.

paadje en de dijken van de velden naar de tweelingstupa's, vermoedelijk deze van zijn ouders (*blz 40-49*).

Kapilavattu I: Oosterpoort, ook genaamd Weg van het Grote Verzaken. Door deze poort verliet Gautama Sakyamuni huis en haard

Stenen grondvlak waarop een lemen of stenen huis werd gebouwd

Over de dijkjes van de rijstvelden naar en van de Tweelingstupa

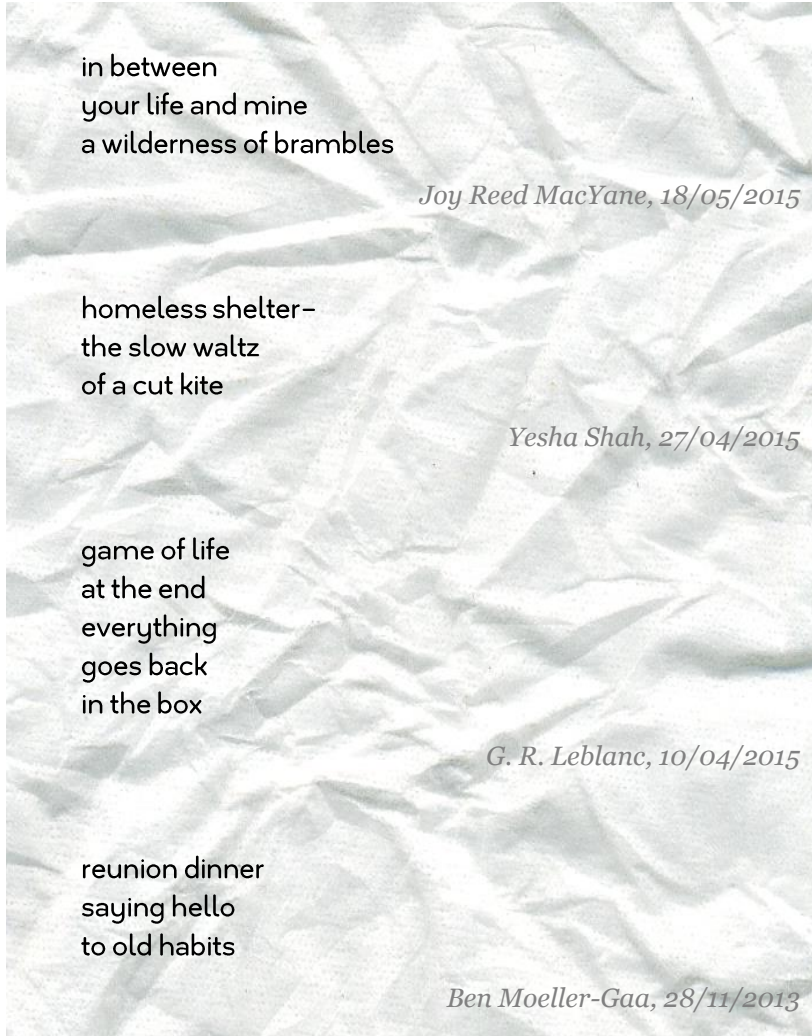
Kapilavattu II: Stupa van de Shakyas waarin zij de urne met de restasse van Boeddha bewaarden

Kapilavattu (=Piprahva? Indiä)

Hier staat de stupa van de Sakiyas waarin zij de urne van speksteen met de asse van Boeddha, bewaarden. In 1898 ontdekte W.C. Peppe, Brits grootgrondbezitter, de stupa met daarin de urne (*blz 164-169*).

(wordt vervolgd)

Tinywords⁵

⁵ <http://tinywords.com/about/> geeft je inspiratie en rust...

Waarom komt Aung San Suu Kyi niet op voor de Rohingya?

door Judy Molland, 04/06/2015⁶

Tien jaar geleden stond ik op de trappen van de Ambassade van de Myanmar Unie in Washington D.C., een poster met Aung San Suu Kyi's foto omhoog geheven, samen met een gedeelte van onze Amnesty International groep, met de vraag om haar huisarrest op te heffen.

Aung San Suu Kyi is een inspiratie en een held geweest voor zovelen van ons die opkomen voor mensenrechten. In 1990 heeft haar partij, de Nationale Liga voor Democratie, de algemene verkiezingen in Myanmar (voorheen Birma genoemd) gewonnen met 59 % van de stemmen en met 81 % van de zetels in het parlement. Zij werd op staande voet gearresteerd door de brutale militaire junta en onder huisarrest geplaatst, een situatie die zij gedurende meer dan 15 jaar heeft moeten verduren.

Haar motivatie taande nochtans nooit, en toen ze uiteindelijk in november 2010 vrij kwam, bleek de gevierde pro-democratie-leider klaar om te vechten voor de rechten van haar volk.

Maar - blijkbaar - niet voor haar hele volk...

Meermaals stellen mensenrechten voorstanders zich echter de vraag: *“Waarom heeft zij zich nog niet uitgesproken om de Rohingya volkeren in Myanmar te beschermen?”*

Dalai Lama: “Je moet opkomen voor de Rohingya”

Zelfs de Dalai Lama heeft Aung San Suu Kyi opgeroepen om te protesteren tegen de vervolgingen van de Rohingya, een overwegend Moslim geïnspireerde groep, in het hoofdzakelijk boeddhistisch gedomineerd land van Myanmar.

Desmond Tutu, de aartsbisschop in ruste van Zuid-Afrika, voegde zijn stem toe: “De regering van Myanmar heeft geprobeerd zichzelf vrij te pleiten bij het conflict tussen the Rakhine [volkeren] en de Rohingya, door dit conflict te herleiden tot religieus geweld,” zei Tutu. “Maar ik ben eerder geneigd aandacht te besteden aan de verwittigingen van

⁶ Bron: <http://www.care2.com/causes/why-is-aung-san-suu-kyi-not-speaking-up-for-the-rohingya.html>

Ekō jaargang 38 nr 3 (of Ekō nr 146)

belangrijke wetenschappers die zeggen dat dit een opzettelijk vals verhaal is om de langzame genocide jegens het Rohingya volk te verdoezelen.”

En toch blijft Suu Kyi zwijgen. Het lijkt onmogelijk de laureaat van Nobelprijs voor de Vrede te beschuldigen van gebrek aan moed of mededogen, maar waarom verdedigt zij de Rohingya niet?

Zij is lid van het parlement, en sommigen suggereren dat het korte antwoord is: omdat zij uitkijkt naar de volgende verkiezingen voor haar Nationale Democratische Partij. The Rohingya volkeren zijn niet populair, dus hen steunen zou haar zuur kunnen opbreken. Dit is een zware teleurstelling voor de zovelen onder ons die Suu Kyi voor zolang hebben bewonderd.⁷

Wie zijn de Rohingya?

Boeddhisten vormen de overweldigende meerderheid in Myanmar, een land van 50 miljoen inwoners, terwijl de moslims minder dan 5 miljoen aanhangers tellen. Van deze groep hebben honderdduizenden Rohingya moslims generaties lang geleefd in de staat Rakhine, in het westen van het land, bij de grens met Bangladesh.

Er is onenigheid omtrent hoe zij daar geraakt zijn, en waar ze thuishoren, maar de feiten omtrent hun behandeling zijn heel duidelijk: Myanmar ontzegt hen burgerschap, vrijheid van verplaatsing, en enige toegang tot opleiding - en dit alles omwille van hun afkomst. Geconfronteerd met deze vreselijke situaties, hebben gedurende de laatste drie jaren meer dan 120 000 Rohingya geprobeerd het land per boot te verlaten.

Maar vermits hun buurlanden hen de toegang blijven ontzeggen, werden tot nu toe rond de 8 000 migranten haveloos door mensensmokkelaars achtergelaten op zee.

⁷ Ook ik, Fons, behoor(de?) tot haar supporters. Jarenlang hield ik - oorspronkelijk via Nederlandse vrienden - contacten met Vietnam. [Ik opende zelfs een Nederlandse girorekening, om rechtstreeks te kunnen steunen...] Toen de Amerikanen de strijd daar opgaven, sprong ik zóó hoog: eindelijk rechten voor de Vietnamezen. Dan kwam Cambodja met de Rode Kmer, en nu nog steeds Birma. En toch geef ik de moed nog niet op: ik blijf hopen dat Suu Kyi na de verkiezingen haar “macht” kan aanwenden, mede ten gunste van o.a. de Rohingya minderheid...

Aung San Suu Kyi's opvallend stilzwijgen

Gezien Aung San Suu Kyi's gedrevenheid voor de mensenrechten, en haar onvermoeibare campagnes om te pleiten voor meer democratische vrijheden in Myanmar, lijkt het logisch dat zij het woord zou nemen ten voordele van de Rohingya. Waarom gebeurt dit dus niet?

Is Suu Kyi gewoon verworpen tot alweer een pragmatisch politica, en niet de mensenrechtenstrijdster die wij dachten dat ze was?

Critici van over de hele wereld menen dat het klaar is dat de Nobelprijswinnares haar ogen heeft gefocust op de allerbelangrijkste algemene verkiezingen, wellicht eind oktober dit jaar, waarbij haar Nationale Liga voor Democratie hoopt te winnen. Indien zij zichzelf aan de zijde van de Rohingya zou scharen, zou ze zich vervreemden jegens de machtige boeddhistische groepen, en dit zou haar wellicht de overwinning kunnen kosten.

Toen men haar omtrent haar standpunt vroeg, reageerde Suu Kyi als volgt: "Ik denk dat we moeten aanvaarden dat de opvatting heerst dat de macht van de moslims, de globale moslim invloed, zeer groot is, en dat is zeker een visie op veel plekken in de wereld en ook in ons land." Ze gaf ook aan dat ze geloofde dat uitspraken ten voordele van de ene of de andere groep de vlammen van geweld zouden doen aanwakkeren.

Dit klinkt gewoon niet als de Aung San Suu Kyi van wie we hielden en die we respecteerden als de kampioene die vecht voor mensenrechten voor iedereen. Deze moedige vrouw was Myanmars mensenrechten superster, die op dat terrein zoveel meer heeft kunnen bereiken dan het merendeel van ons zelfs zou kunnen dromen.

Daarom is het zo ontzettend teleurstellend om te zien hoe zij haar plichten jegens het Rohingya volk van Myanmar wegcijfert ten gunste van haar eigen bod op politieke macht.

*Een echte aanrader over Aung San Suu Kyi... in onze bib:
Popham Peter, Aung San Suu Kyi - Biografie, Sijthoff, Amsterdam,
2011, 432 blz, ISBN 9789021846767, jikōji-bib 2030/C6/Pop*

Together in peace: een mars door Brussel voor vrede

Joris De Baerdemaeker

In een tijd van toenemende onverdraagzaamheid voor de ander en het uitbreiden van geweldsconflicten in de wereld, werd op zondag 15 maart een oproep gedaan om in Brussel een mars te houden, onder de noemer Together in peace, door een aantal overkoepelende organisaties van de erkende religies in ons land. Een honderdtal organisaties konden zich scharen achter het initiatief, waaronder dus ook Zen Peacemakers Sangha.

Een oproep werd verspreid onder de verschillende geloofsgemeenschappen, en uiteindelijk kwam er in mijn mailbox ook een flyertje terecht. De oproep stelde driemaal JA voor vreedzaam samenleven tussen mensen en groepen die van elkaar verschillen, aan de vrijheid van meningsuiting, vrijheid van geweten en godsdienst en respect voor alle mensen, welke religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging ze ook zijn toegedaan. Op het eerste zicht interessant en boeiend initiatief; eindelijk wordt er eens een actie ondernomen om gezamenlijk met alle erkende religies op straat te komen. Wacht eens even, nou zitten daar wel de boeddhisten niet bij, was mijn eerste reactie. Ach, voor de goede zaak kan er wel eens even een mars gehouden worden, wie er vooraan staat of de handen in elkaar slaat is geen issue.

Op een koude maartse zondag een mars organiseren voor vrede is echter niet bevorderlijk voor het aantrekken van volk. Toch waren er volgens de organisatoren zo'n 4 000 mensen aanwezig, zowel jong als oud, families, maar evenzeer leden van diverse religieuze

nominaties, althans dat was te zien aan een aantal uiterlijke kentekens.

En degene die nog niet herkenbaar genoeg waren, droegen de naam van de organisatie hoog in het vaandel. Vele slogans als vrede, paix, peace, respect, tussendoor werd wat gezongen. Als symbolische startplaats werd de Boulevard de Stalingrad gekozen. De stoet stopte bij enkele religieuze plaatsen zoals een moskee, orthodoxe kerk, synagoge, katholieke en anglicaanse kerk, een lokaal van de vrijzinnigen, een protestantse kerk en uiteindelijk het Justitiepaleis, alsof daar nog veel aan religie wordt gedaan. Bij elke plaats werd kort een toespraak gehouden met telkens een boodschap van vrede, vanuit elke religie, een citaat of een oproep om samen te leven in vrede. De Minister van Justitie, als verantwoordelijke voor de organisatie van de erediensdiensten, gaf een betoog weer in drie talen, met enkele slagzinnen en een aantal filosofische citaten en wijsheden zoals "*L'ignorance est le père de la violence, la peur est la mère de l'intolérance*". Zowaar een boeddhistische stelling, de rest van de speech kan u lezen op zijn website. Raar dat Justitie moet tussenkomen in die materie, alsof het een zaak is dat gerechtigheid zal geschieden.

Toch was ik wat ontgoocheld bij de start van de mars, het leek erop dat de stoet nog geen paar honderd mensen telde, maar de massa groeide aan tot het einde toe. In het begin, op de tonen van Lou Reed die zong over 'the Perfect Day', stonden we met z'n vieren te mediteren. Even verder een sympathisant van de Tibetaanse zaak, in meditatiehouding,... Vandaag alleen maar mooie liedjes over peace, love and happiness.

Op het einde na de obligate speeches, werden de witte duiven losgelaten, de duiven van de vrede, zes duiven als symbool van de erkende religies, vlogen bijna allemaal in dezelfde richting, behalve een paar die een andere richting uitvlogen, op zoek naar een thuis, een nest. Ik moest dan denken aan het bijbelverhaal van Noach, door vele aanwezigen gekend, wachtend tot de aarde weer droogvalt en de duif met een olijftakje terugkeert. Een hoopvol teken van leven. Laat ons hopen dat de boodschap van deze mars aanslaat en weer een aantal mensen overtuigd zijn dat er ook een andere keuze is, de weg van de liefde, mededogen in plaats van haat en geweld, ongeacht welke religie of label men ook gebruikt.

i carry your heart with me

i carry your heart with me (i carry it in
my heart) i am never without it (anywhere
i go you go, my dear; and whatever is done
by only me is your doing, my darling)

i fear

no fate (for you are my fate, my sweet) i want
no world (for beautiful you are my world, my true)
and it's you are whatever a moon has always meant
and whatever a sun will always sing is you

here is the deepest secret nobody knows
(here is the root of the root and the bud of the bud
and the sky of the sky of a tree called life; which grows
higher than soul can hope or mind can hide)
and this is the wonder that's keeping the stars apart

i carry your heart (i carry it in my heart)

© *E.E. Cummings - 95 Poems, 1958*

ik draag jouw hart met mij⁸

ik draag jouw hart met mij (ik draag het in
mijn hart) ik heb het altijd bij (overal ga jij
met mij mee, mijn lief; en wat er ook gebeurt
door mij alleen komt door jou, mijn liefste)

ik vrees

geen noodlot (want jij bent mijn lot, mijn zoet) ik wil
geen wereld (want schoonheid jij bent mijn ware wereld)
en jij bent het om het even wat een maan altijd betekende
en om het even wat een zon ook altijd zal zingen ben jij

hier is het grootste geheim dat niemand kent
(hier is de wortel van de wortel en de kiem van de kiem
en de hemel van de hemel van een levensboom; die hoger
groeit dan de ziel kan hopen of de geest kan bevatten)
en dit is het wonder dat de sterren in hun baan houdt

ik draag jouw hart (ik draag het in mijn hart)

© *Vertaald door Lepus*

Edward Estlin Cummings (1894-1962), bekend als E. E. Cummings (waarbij vaak uitsluitend kleine lettertjes worden gebruikt om zijn naam te schrijven: "e. e. cummings"), was een Amerikaans dichter, schilder, auteur en toneelschrijver. Zijn verzamelde werken omvatten 2 900 gedichten, een autobiografische roman, vier toneelstukken en diverse essays, alsook heel wat tekeningen en schilderijen. Hij leeft vooral voort in de herinnering als een belangrijk en erg populair vertegenwoordiger van de 20ste-eeuwse poëzie.

⁸ <http://emilyspoetryblog.com/2013/09/24/i-carry-your-heart-by-e-e-cummings/> (Engelse versie), en voor de vertaling: <http://users.telenet.be/gaston.d.haese/cummings.html#Gedicht3>
Ekō jaargang 38 nr 3 (of Ekō nr 146)

Jōdo-Shinshū na Shinran (deel 1)

Telkens weer als ik een werk van Shitoku, onze tempelstichter, (opnieuw) lees, leer ik nieuwe elementen die me meer inzicht geven in hoezeer onze maatschappij toch vaak anders reageert dan onze Japanse vrienden...

Via dit artikel met uittreksels uit Jikoji-cahier nr 5 Jōdo-Shinshū na Shinran - Een historisch-kritisch overzicht wil dit nummer een paar elementen uit de geschiedenis van Japan bieden die hun invloed hebben gehad op de Japanse maatschappij in het algemeen, en met name op de werking van Hongwanji...

In een volgend nummer gaan we weer een stap terug in de tijd - naar de periode net na het overlijden van Shinran

Naar de opsplitsing van de Honganji...

Bij zijn dood in 1499 laat Rennyō een heel andere Honganji achter: van de nogal miserabele graftempel is de Honganji opgeklommen tot één van de aanzienlijkste religieuze instellingen van die periode, zowat op gelijke voet met de traditionele Tendai en Shingon, met meer aanhangers dan de diverse Zen-stromingen of de Nichirengemeenschappen. Zowat 90 % van de Shinran-volgelingen, voordien verspreid over een tiental denominaties, zijn onder Rennyō tot de Honganji toegetroten, hoofdzakelijk landbouwers en middenstanders.

Nadat onder de Kamakura- en Muromachi-shogunaten de Jodo-Shinshu misacht en miskend was geworden, geniet de Nembutsu-lering nu zelfs de politieke bescherming van de Ashikaga-shoguns, wat in 1521 uitmondde op de titel van 'keizerlijke tempel' (*monzeki*), waardoor een hechte band met het keizerlijk hof ontstond. Vanuit deze bescherming zoekt de Honganji gedurende de opflakkerende Onin-burgeroorlogen - maar vooral tijdens de elkaar opvolgende boerenopstanden - naar het moeilijke evenwicht tussen een vaak rumoerige aanhang enerzijds en een vredig contact met de elkaar bestrijdende *daimyo*.

Voor Rennyō moet de verwezenlijking van een 'definitieve' Honganji op Ishiyama het (letterlijk en figuurlijk) hoogtepunt van zijn inspanningen zijn. Ishiyama, een losstaande piek ten noorden van het

toenmalige Osaka⁹, heeft bovendien een strategische ligging. Niet enkel is het een moeilijk te bestormen positie, maar vandaaruit beheerst men de vlakte tot aan de haven, de wegen naar het oosten en naar het westen en vooral de cruciale weg naar de keizerlijke hoofdstad Kyoto.

Ishiyama Honganji

Foto: inoue-hiro, Wikimedia

Deze strategisch belangrijke ligging, plus de voortdurende wijzigingen in de politiek van de steeds wisselende shoguns en *war lords*, zal dan ook na enkele generaties de ondergang van de Ishiyama Honganji betekenen.

Om opvolgingsproblemen (zoals die waaraan hijzelf bloot stond) te vermijden, richt Rennyō vlak vóór zijn dood een familierraad op, aanvankelijk bestaande uit vijf zonen aan wie hij nauwkeurige opvolgingsregels voor het ambt van hoofdadbt geeft. De vijf beloven hem die

regels op te volgen; een maand na zijn dood worden de regels door diezelfde vijf zonen schriftelijk vastgelegd en ondertekend (*Rennyō Shōnin go-yuigon*). De raad (*ikke-shū*) wordt voortaan de feitelijke uitdrukking van zowel de spirituele als van de wereldlijke autoriteit van de Honganji: de hoofdadbt zal voortaan geen belangrijke

⁹ Maar nu in de bebouwde kom van de stad èn zo'n bedreiging voor de luchthaven dat deze moest verlegd worden...

beslissingen kunnen nemen zonder de goedkeuring of het advies van deze raad.

Feitelijk is Ishiyama Honganji als structuur niet zozeer het werk van Rennyō zelf, maar dat van zijn zoon en opvolger **Jitsunyo** (1458-1525). Op de bergpiek had Rennyō weliswaar zijn nominale hoofdtempel gevestigd, maar hij bleef Yamashina verkiezen als zijn residentie, waar hij dan ook gestorven is. Enkele jaren later werd Yamashina weer door brand vernield.

Het is Jitsunyo die Ishiyama begon te voorzien van wallen en verdedigingsgrachten, en te bemannen met een gewapende militie, dat alles met de bedoeling eventuele aanvallen of pogingen tot vernieling af te weren. Maar deze machtspositie hield ook haar intrinsieke gevaren in. Ze lokte immers naar de Honganji heel wat *samurai* en *daimyo*, die slechts bij naam Nembutsu-volgers waren maar in werkelijkheid erop uit waren mee te genieten van de glans en de rijkdom van de tempel. Bovendien werd ook de band tussen Honganji en de politieke en militaire machthebbers almaar hechter.

Oda Nobunaga in Kiyosu Park

Foto: そらみみ, Wikimedia

Maar degene die uiteindelijk de strijd om de macht zou winnen, was beslist geen sympathisant van de Honganji: **Oda Nobunaga** (1534-1582) was door behendige oorlogvoering, door listige bondgenootschappen en intriges (waarbij politieke moord en verbreking van eden niet uit de lucht waren) erin geslaagd bijna geheel Japan te beheersen. Onder zijn tegenstanders had hij van meet af aan ook de machtige boeddhistische tempels gerekend: in 1571 stak hij de

‘duizend’ tempels van Hiei-zan (Tendai) in brand en doodde hij alle monniken; ook Koya-san (Shingon) moest eraan geloven. Met even harde hand brak hij het verzet van de Zen-tempels. Daarna eiste hij Ishiyama op, wat hem door de 11de hoofdabt **Kennyō** (1543-1593) geweigerd werd. Deze verzamelde ter plekke een grote massa aanhangers. Oda Nobunaga sloeg meteen het beleg voor Ishiyama, terwijl zijn troepen het land afschuimden om bevoorrading onmogelijk te maken; bij deze operaties werden zo goed als alle Honganji-tempels vernield en duizenden aanhangers gedood op afschuwwekkende wijze. Toch duurde het beleg elf jaar. Tenslotte moest Kennyō de bemiddeling van de keizer vragen (1580). De overeenkomst die hierop volgde bepaalde de ontruiming van Ishiyama en de vrije aftocht van de hoofdabt en zijn familie. Onmiddellijk daarop werd de Honganji leeggeplunderd en platgebrand. Bij de 6 000 Nembutsu-volgelingen die niet konden ontkomen werden afgeslacht. Voor Kennyō begon een zwervend bestaan, waarbij de Honganji op almaar verschillende plaatsen gevestigd werd.

Kennyō's oudste zoon **Kyōnyō** (1558-1614) weigerde evenwel de volgens hem schandelijke vrede te aanvaarden en zette, tegen de zin van zijn vader, de strijd voort. Een hopeloze strijd, want in het lange conflict had de Honganji geheel zijn militair potentieel en slagkracht verloren.

Nobunaga genoot echter niet lang van zijn overwinning. In juni 1582 werd hij in een complot vermoord. Met hem begon evenwel een heel nieuwe periode in de Japanse geschiedenis. Ofschoon hijzelf nooit christen werd, begunstigde hij de hoofdzakelijk Portugese handelaars en zelfs de Jezuïeten die toelating kregen in Kyoto te verblijven en er het Christendom te prediken. Hijzelf bekeek de blanke vreemdelingen als een soort exotische wezens, - die hem evenwel musketten en kanonnen konden leveren, zodat zijn legers een sterk overwicht kregen op de met lansen en zwaarden bewapende bendes van zijn tegenstanders.

Op Nobunaga's dood volgde eens te meer een periode van machtsonzekerheid en militaire troebelen, waaruit **Toyotomi Hideyoshi** (1536-1598), een luitenant van Nobunaga, als overwinnaar te voorschijn kwam (1584).

Toyotomi Hideyoshi op zijn paard
Foto: public domain, Wikimedia

In tegenstelling tot Nobunaga, voelde hij weinig sympathie voor de christenen, waarin hij in de eerste plaats de voorhoede van Spaanse veroveraars zag. Van hem dateren dan ook de eerste antichristelijke decreten, die echter meestal niet integraal uitgevoerd werden. Om de eventuele dreiging van Spaanse scheepsartillerie af te weren, laat hij op strategisch belangrijke

plaatsen, waaronder Ishiyama, nieuwsoortige burchten optrekken die duidelijk geïnspireerd zijn op beproefde Europese modellen (o.a. de vestingen van Simon Stevin, de grote voorloper van Vauban).

Om zijn binnenlandse positie te verstevigen, begunstigde hij de boeddhistische tempels o.a. door hun wederopbouw mogelijk te maken en door schenkingen.

Zo roept hij in 1592 Kennyo bij zich en schenkt hem een groot grondstuk in Kyoto (aan de Horikawa-dori) om daar, midden in de keizerlijke hoofdstad, een nieuwe Honganji op te trekken. Kennyo stierf echter hetzelfde jaar en werd opgevolgd door zijn oudste zoon Kyōnyo.

Deze opvolging leidde evenwel tot verzet en onenigheid. Kennyo's weduwe Nyoshun-ni drong erop aan dat volgens Kennyo's testament niet de oudste zoon, maar de 3de zoon **Junnyo** (1577-1630) de 12de hoofdabt zou worden. De familieraad adviseerde in dezelfde zin en Kyōnyo werd afgewezen.

Toch sympathiseerden heel wat Honganji-aanhangers met Kyōnyo. Van deze conflictsituatie maakte in 1602 de eerste Tokugawa-shogun **Ieyasu Tokugawa** (1542-1616) handig gebruik om de nog resterende spirituele macht van de Honganji in twee te breken. Hij schonk aan Kyōnyo een pand gelegen op enkele honderden meter ten oosten van de bestaande Honganji (die voortaan *Nishi-Honganji*

‘Westelijke Honganji’ zou heten) om er een nieuwe tempel op te trekken: de ‘Oostelijke Honganji’ *Higashi Honganji*. De roerende en onroerende bezittingen werden - op enkele uitzonderingen na, zo b.v. het graf van Rennyō - nauwgezet in twee gedeeld. Met deze opsplitsing werd zowel de economische als de geestelijke autoriteit van de vroegere instelling gehalveerd. Zodoende werd Kyōnyō de eerste hoofdabt van de nieuwe Honganji¹⁰.

Ieyasu Tokugawa
Michi-no-eki Fujikawa-shuku
Foto: Yanajin, Wikimedia

(...) Nadat de stad Nagasaki in handen van de Jezuiten gekomen is, beveelt Ieyasu de strikte uitvoering van de vroegere decreten. Ieyasu's zoon Hidetada (1579-1632) zet met verbetering de politiek van zijn vader voort. Hidetada's oudste zoon Iemitsu (1603-1651) volgt hem op. **Iemitsu Tokugawa** sluit Japan volledig af van contacten met het buitenland, op uitzondering van de Chinezen en de Hollanders (Deshima), die echter aan strenge beperkingen worden onderworpen. Ook de Japanners mogen zich niet meer naar het buitenland begeven; het bouwen van zeevaardige schepen van meer dan 500 ton wordt verboden. De afsluiting is effectief vanaf 1639.

Vanaf het shogunaat van Iemitsu, die het boeddhisme en het Confucianisme begunstigt, krijgt het Neo-Confucianisme stilaan meer invloed. Parallel met het Danka-systeem, wordt nadruk gelegd op kinderlijke piëteit en burgerlijke gehoorzaamheid. Deze begunstiging zal evenwel, wat het shogunaat betreft, een omgekeerde uitwerking

¹⁰ Nishi Honganji en Higashi Honganji zijn eigenlijk de volksnamen voor beide tempels. Hun officiële benamingen zijn resp. Honpa Hongwanji en Otani Hongwanji.

hebben. Op basis van de idee dat de keizer “het mandaat van de Hemel” bezit, zal het Confucianisme de drijfkracht worden van een steeds sterker wordende anti-shogun partij, die uiteindelijk (in 1868) het Tokugawa-shogunaat definitief ten val brengt en de absolute keizerlijke macht instelt.

Iemitsu Tokugawa, 徳川家光,
Foto: 狩野派の人物, Wikimedia

Het Danka-Tempelsysteem

De invoering ervan in 1613 door Ieyasu heeft in feite twee objectieven: beletten dat de boeddhistische clerus het terug tot een machtspositie zou brengen en de vorming van een nieuwe (christelijke) macht onmogelijk maken.

De boeddhistische tempels genieten van een materiële begunstiging: hetgeen vernield was geworden tijdens de burgeroorlogen wordt systematisch heropgebouwd; de instellingen worden rijkelijk gesubsidieerd. Daartegenover staat dat de boeddhistische organisaties, vanaf de hoofdtempels tot en met de kleinste dorpstempel, ingeschakeld worden in het politieapparaat:

- elke familie dient voor eens en altijd ingeschreven te zijn in een welbepaalde plaatselijke tempel en heeft niet de mogelijkheid van denominatie (*shū*) of zelfs van obediëntie (*ha*) te veranderen. Het is deze ‘erkende’ tempel die de nodige paspoorten moet uitschrijven wanneer iemand naar andere provincies wil reizen; deze paspoorten moeten bij verplaatsingen gevisieerd worden door ‘erkende’ tempels van dezelfde denominatie;

- elke vorm van missionering of zelfs van polemieken met andere denominaties wordt verboden. Preken mogen enkel binnen de tempels gehouden worden; discussies mogen enkel intern zijn en uitsluitend handelen over strikt ‘theologische’ onderwerpen, met uitsluiting van politiek of sociale problematiek;

- de vorming van de ‘tempelpriesters’ dient te gebeuren in door de staat controleerbare (en dus begunstigde) instellingen van de denominatie waartoe de kandidaat-‘priester’ behoort volgens de registratie van zijn familie; na voleindiging van zijn vorming, moet de ‘priester’ beslissen of hij ‘prediker’ in *zijn* tempel wordt, ofwel ‘geleerde’, d.i. leraar aan een erkende instelling;

- elk tempelpriester heeft de verplichting eventuele christenen op te sporen en aan te geven; hij is samen met geheel zijn familie hiervoor aansprakelijk.

Het Danka-systeem heeft diverse funeste gevolgen voor het boeddhisme gehad:

- afzwakking van het spirituele element, ten gunste van het ceremoniële en het parochiale; nadruk komt te liggen zowel op interne controle als op b.v. begrafenissen en herdenkingen, die geleidelijk ook de belangrijkste bron van tempelinkomsten worden;

- uitdieping van de Leer blijft achterwege; men gaat zich bezig houden met oppervlakkigheden en details, waarin de wereldlijke overheden geen graten kunnen vinden;

- de beleving van de Leer krijgt een maatschappelijk karakter, persoonlijke praktijken verdwijnen; zo b.v. in de Zen-tempels valt de meditatie weg (herstel ervan in de Rinzaï-Zen door Hakuin (1685-1768)).

In de twee Honganji-vertakkingen past men het Danka-systeem in naar de opvatting van de door Rennyō geïnspireerde “**Twee Waarheden**”: shintai, de bovenwereldlijke waarheid (Skr. *paramārtha-satya*) die gericht is op de verwezenlijking van de Geboorte in het Reine Land, en anderzijds *zokutai*, de wereldlijke waarheid (Skr. *samvriti-satya*) die gehoorzaamheid aan de overheden inhoudt, plus de moraliteit in confucianistische zin.

Deze opvatting vergemakkelijkte de verhoudingen tot het shogunaat.

Deze Twee Waarheden worden a.h.w. belichaamd in een nieuw *myōkōnin*-model, eigen aan de Tokugawa-periode en door Gōsei (1721-1794) beschreven in de verzameling *Myōkōnin-den*: model van dubbele gehoorzaamheid, (1) aan de hoofdtempel in de persoon van

de hoofdabt en (2) aan de lokale overheden. Er worden prijzen ingesteld voor kinderlijke piëteit, sociale inzet en religiositeit (die zich vaak uit door jaarlijkse bezoeken aan de hoofdtempels te Kyoto).

De verplichting van auto-controle brengt de Honganji's ertoe een sterk centraliserende politiek te voeren, o.a. om elke afwijking van de 'traditionele leer van onze denominatie' in bedwang te houden. Hiertoe wordt meer beroep gedaan op Kakunyō, Zonkaku en Rennyō, dan op Shinran zelf!

Voor de vorming van de clerus, organiseren de beide Honganji's instellingen (die tegenwoordig 'universiteiten' heten), hun *daigaku* ("grote kennis"):

- voor Nishi Honganji: Ryukoku Daigaku
 - voor Higashi Honganji: Otani Daigaku,
- die dan centra van studie en tekstgeleerdheid worden. De kleinere obediënties van de Jodo-Shinshu maakten eveneens van deze instituten gebruik voor vorming en studie.

Een van hun bezigheden naar buiten uit was het publiceren van teksten: zowel de basisteksten van de 'voorgaande leraars' als commentaren en verdere uitwerkingen. Soms gaven die uitwerkingen aanleiding tot (vanzelfsprekend!) interne polemieken.

Een van de meest ophefmakende discussie was die van de "Toevlucht in Drie Handelingen", *Sangō kimyō*, die losbrak in 1713 toen Chikū (1634-1718), hoofd van de Gakurin, een officiële scholastische beweging binnen Nishi Honganji, de stelling naar voren bracht dat "*de Verlichting van het éne-gedachte-moment, de oorzaak [van Geboorte], in het dagelijkse leven wordt vervuld*" dient geïnterpreteerd te worden in de zin van "*het moment van toevlucht (d.i. vertrouwen) impliceert de drie handelingen: lichamenlijk, verbaal, mentaal; daarom is verlangen naar Geboorte (yokushō) noodzakelijkerwijze gepaard aan een fysieke uiting van eerbied en het uitspreken van de nembutsu.*" Volgens Chikū moet dit als orthodox, d.i. volgens Rennyō, beschouwd worden.

Gikyō (1694-1768, vijfde hoofd van de Gakurin) en Kōzon (1720-1796, zesde hoofd) versterken deze uitspraak waarbij de natuur van shinjin duidelijk betrokken is.

Maar in 1784 komt er verzet, o.a. door Dairin, een lid van de Zaiya, een onofficiële groep binnen de Nishi Honganji, die Kōzons opvatting scherp bekritiseert. Hierop ontstaan diverse publicaties zowel vanuit de Gakurin als van de Zaiya. De polemiek laait op en leidt tot heftige intellectuele conflicten. In 1797 ondergraaft Daiei (1760-1804), Kyogyoshinsho in de hand, de Gakurin-houding door erop te wijzen dat de Drie Gemoederen (*san-shin*) van het Grote Sutra convergeren in de éne *shingyō*, het Vreugdig Vertrouwen, en niet in yokushō: de ware oorzaak van Geboorte is dit Vreugdig Vertrouwen, en niet het Verlangen naar Geboorte dat, naar Shinran, een ‘verlangen’ van Amida is, niet van de volgeling.

Chidō (1736-1805, zevende hoofd van de Gakurin) drijft de discussie tot op zulke hoogte dat beide partijen in Kyoto opgeroepen worden (1803). Een jaar later wordt de *Sangō kimyō*-stelling officieel door de Nishi Honganji verworpen. Deze afwijzing wordt in 1806 door de 19de Hoofdabt Honnyo bevestigd.

Deze lange betwisting heeft aanleiding gegeven tot een nadere bepaling van het begrip ‘ketterij’ en de daaraan gekoppeld ‘excommunicatie’ *hamon*.

‘Ketterij’ is het aan de traditie van de Nishi Honganji toeschrijven van leringen, doctrines of interpretaties die in feite niet *door* de Nishi Honganji officieel verkondigd werden. De ‘excommunicatie’ is hoofdzakelijk het verbod te spreken *in naam van* de Nishi Honganji. Door het feit dat de meeste tempels eigenlijk privé-eigendom van de tempelpriesterfamilie zijn, blijft de uitwerking van zo’n excommunicatie meestal ambigu.

Anderzijds heeft de *Sangō-kimyō* aanleiding gegeven tot het oprichten van een Raad van Geleerde Priesters (*Kangaku-ryō*) die over het omschrijven en bepalen van een ‘ketterij’ moeten oordelen.

Men moet deze maatregelen zien in het licht van een toenemende neiging tot centralisering.

*Rev. Ōchō-in (Shitoku) A. Peel, 1999
(wordt vervolgd)*

Vaderkenskendag vieren? Ja, graag!¹¹

Toen wij kind waren, waren de meeste vaders nog traditionele papa's, mannen die vooral kostwinner waren en zich niet of nauwelijks bezig hielden met de opvoeding van hun kroost. Werk en thuis waren nogal strikt gescheiden, elke ouder had een eigen domein en kinderen hoorden niet echt bij het domein van de vader. Vader zorgde voor brood op de plank en was de link met de buitenwereld, hij was de baas in huis, kreeg als eerste eten opgeschept en keek tv of las de krant terwijl wij samen de afwas deden. Een enkele keer vertelde hij een verhaaltje of speelde hij met de Monopoly mee, maar meestal had hij andere, belangrijkere dingen te doen.

Een typische taak voor de vader was om streng maar rechtvaardig aan het hoofd van zijn gezin te staan. Sommige vaders slaagden er desondanks toch in veel warmte en genegenheid door te geven, maar even zoveel mannen hadden het moeilijk om daarin een balans te vinden. Dikwijls groeiden kinderen op met schrik voor hun vader, voor zijn oordeel of voor de straf die zou volgen wanneer hij te horen kreeg wat je had mispeuterd. Vader stond voor 'plicht en verantwoordelijkheid' en moeder stond voor 'zorg', zo waren vroeger de taken verdeeld. Als kind van een veelal afwezige vader voelden we af en toe dat gemis, maar ook de afwezige vaders hebben natuurlijk veel gemist.

Sinds enige tijd heeft de nieuwe man zijn intrede gedaan, en daarmee ook de nieuwe vader. Het is mooi om zien hoe jonge mannen met hun kinderen omgaan, hoe betrokken ze zijn in hun opvoeding en hoe ze aanwezig zijn in hun leven. Het is ook duidelijk hoe graag ze dat doen. Mannen zeggen niet meer 'Mijn vrouw/vriendin is zwanger', maar wel 'Wij zijn zwanger'. Alsof zij vanaf het eerste begin de baby helpen dragen en met hun zorg omringen. De gescheiden domeinen van vroeger zijn nu meer met mekaar versmolten.

Het beeld van hoe een vader moet zijn is in een paar generaties erg veranderd. We waarderen een vader die een deel van de zorg mee opneemt, die de fles geeft, de pampers ververst of 's nachts op staat om

¹¹ overgenomen van *Familie- en Andere Kwesties* (Lut Van Schoors en Chantal Wtterwulghé), <http://www.familieenanderekwesties.be/>, waar je je ook kunt inschrijven op hun nieuwsbrief.

de kleine te troosten. We zijn er stilaan over akkoord dat een kind vader én moeder even nodig heeft en dat wat beide ouders te bieden hebben even belangrijk is. Even belangrijk, maar niet hetzelfde; het is geen goed idee om alle vaders nu maar te laten moederen. Want wat kinderen van hun vader krijgen vormt een aanvulling en een tegenwicht voor alles wat hun moeder geeft. Juist het typisch mannelijke van de vader is zo belangrijk in hun ontwikkeling. Dikwijls gaat vader op een meer speelse en spannende manier met zijn kinderen om, een beetje ruwer en harder ook. Daardoor leert een kind omgaan met enge en onverwachte dingen, wat zijn zelfvertrouwen en ontdekkingszin versterkt. Een andere belangrijke taak van vader is dat hij de band tussen moeder en kinderen minder exclusief maakt. Dat klinkt misschien wat wreed, maar daardoor kan het kind zijn autonomie en keuzevrijheid ontwikkelen. Vader kan hier dan de veiligheid bieden die nodig is om te kunnen groeien.

Deze maand vieren we Vaderdag. Dat kan voor sommigen een reden zijn om samen te komen en een feestje te bouwen. Voor anderen is Vaderdag een moeilijke dag: ze missen vader omdat hij er niet meer is of omdat er een breuk is met hem. Hoe dan ook, hij is in onze gedachten. En hoe dan ook, altijd hebben we van hem iets geleerd en hebben we bewust of onbewust dingen van hem overgenomen. Vaderdag is een ideaal moment om naast het vieren of gedenken van vader ook eens stil te staan bij de essentie van zijn betekenis voor jou. Wat herken je van hem in jezelf? Wat geef je daarvan door aan anderen? Wat zijn in jouw ogen de gaven en tekorten van je vader en wat is hiervan bruikbaar voor jouw leven? Misschien zal het stilstaan bij deze vragen en het zoeken naar een antwoord daarop je een andere kijk op je vader geven. En misschien wordt het ook eens tijd om hem daar iets van terug te geven, om hem te zeggen (of te schrijven) waarom hij zo belangrijk is voor jou. Zou dat geen mooi geschenk zijn?

Vriendelijke groet,
Chantal en Lut.

Mededogen

Mededogend worden is de rijpste groei van de mens.
Het is zacht worden in je woorden,
in de klank van je stem en in heel je zijn.
De blik in je ogen wordt een warm aanvoelen,
omdat je in de mensen om je heen jezelf herkent.
Het heeft niets te maken met zwakheid,
het zit veel dieper.
Het is de kracht die je doet ontwaken en doet leven.
Mensen die binnenin mild worden beseffen wie ze zelf zijn.
Je oordeelt niet meer over de anderen.
Je bent niet langer hard of onverzettelijk.
Je wilt je niet overal laten gelden ten koste van.
Je luistert diep omdat elke andere een voortdurend wonder is.
Je geniet zowel van de zon als van de regen.
Dikwijls zie je dit mededogen bij mensen die veel geleden hebben.
Ze horen en zien anders.
Wie mededogend wordt heeft zichzelf overwonnen.
Een dankbare zucht van bevrijding welt uit je op.
Je houdt van mensen omdat je geleerd hebt van jezelf te houden,
niet zoals je zou willen zijn,
Maar gewoon zoals je bent.

Luc Van de Wal - 15/05/2015 - naar Karel Staes, Mild worden

Boeddha's en sutra's

De sutra's van de Boeddha,
reciteer ze niet, maar maak er gebruik van.
De woorden van een verlichte meester,
koester ze niet, maar zet ze om in de praktijk.
Al de rest is graaien naar de maan in de vijver,
slechts rimpelingen veroorzakend op het gladde wateroppervlak,
en dit terwijl je slechts omhoog hoeft te kijken om de maan te zien.

Shaku Kajo – 28/01/2015

Echte stilte is nooit stil

Je verklanken van de nembutsu

De nembutsu laat je toe dingen te verklanken die je niet onder woorden kan brengen: gedachten, gevoelens, emoties die op dat moment bij je spelen, maar die je niet kan uitdrukken met woorden. Immers, woorden alleen kunnen niet weergeven wat je juist voelt, beleeft, ervaart.

Stilte is nooit echt stil. Het pad van de nembutsu laat toe deze “al dan niet stilte” te verklaren, te verklanken. De storm die onderhuids woedt en zich in jezelf een vorm geeft, een emotie waarbij geen verdere uitleg nodig is: slechts nembutsu, Namo Amida Butsu.

Je dwaze poging om verlichting te bereiken

Het moment duiden waarop verwarring niet langer je gedachten stuurt, maar waarop je in balans bent met jezelf en je omgeving, noemt men bewust aanwezig zijn. Dat ene moment is het moment waarop alles voor één tel samenkomt en je je plaats in de wereld ervaart: de directe ervaring zoals ze is, zonder vooroordelen, mening of opinie, gestuurd door je eigen illusies, een moment van onbevangen, niets opeisende, bewuste aanwezigheid.

Echte stilte is nooit stil. Het lawaai dat je stoort, maak je zelf. Uiteindelijk bestaat er geen verlichting, maar wel verlicht handelen. Waarom dan nodeloos streven door wanhopig vast te klampen aan zinloze meditatiepraktijken, die je zelf zinloos maakt door ze een verkeerde invulling te geven, door ze te richten op een misplaatst doel? Stiltemeditatie... gewoon zitten... geen plaats voor berekening, geen plek noch actie om verlichting te bereiken - maar slechts momenten creëren om jezelf terug te vinden.

Shaku Kajo - 14/05/2015

Open Deur 2015: bezoek van de Postactieven PXL

Ziehier het verslag van de avant-première van de Open Deur die jikōji van 30 april tot en met 3 mei organiseerde...

Op donderdag 30 april 2015 arriveren rond half elf een vijftal collega's uit Hechtel in de boeddhistische tempel jikōji. Zij vormen de voorhoede van een groep van meer dan 30 Postactieven PXL die (hoofdzakelijk met de trein) deelnemen aan de 5de activiteit van onze vereniging: een bezoek aan Berchem-Antwerpen.

Na een deugddoend kopje koffie of thee volgt de groep in de tempelruimte erg geboeid een korte uiteenzetting omtrent de raadgevingen van de Boeddha in het algemeen, en omtrent de accenten die door de Shinboeddhistische school worden benadrukt: wijsheid, mededogen en de manier waarop je in vertrouwen je eigen pad kan gaan. Als avant-première van jikōji's Open Deur 2015 kunnen de deelnemers daarna de tentoonstelling van beeldhouwwerken, schilderijen en foto's van een kunstenaarscollectief bewonderen, verspreid over de drie verdiepingen van het beschermd monument met een prachtige Japanse tuin-in-wording...

Één en al aandacht tijdens de (volgens verscheidene deelnemers te korte) uiteenzetting in de tempel

Een boeiend gesprek tijdens de vraag-en-antwoordsessie in een van de tentoonstellingsruimten.

Foto's: Jean Nicolai, Hogeschool PXL

De Wattman, een taverne aan het einde van de Pretoriastraat, vormt wat later het decor voor een smakelijk broodjesbuffet en erg geanimeerde gesprekken: het tavernepersoneel merkt dat de bende uit het onderwijs stamt. Vervolgens komen twee stadsgidsen ons oppikken voor een rondleiding in Zurenborg, de Berchemse wijk met

de bekende Cogels-Osylei - nog net niet op de lijst van het UNESCO werelderfgoed... De straten in deze buurt vormen een verzameling van erkende monumenten met zoveel verschillende stijlen en met hun eigen geschiedenis. Zelfs al deed je dergelijke wandeling voorheen reeds, telkens weer ontdek je nieuwe elementen. Immers, iedere gids benadrukt enthousiast haar/zijn eigen accenten.

Rond 16 uur droppen we de groep aan het station van Berchem, met de mogelijkheid de dagtrip in het centrum van Antwerpen af te sluiten... De gastheer Fons Martens wil de deelnemers (heel wat van hen waren *in zijn vorig beroep* zijn collega's) hierbij van harte bedanken voor de vele stimulerende woorden van waardering die we mochten ontvangen. Een opsteker voor de hele Open Deur!

南 無 阿

Nieuws uit de sangha

* Wij bedanken de kunstenaars, de vele bezoekers van de **Open Deur 2015**, maar zeker ook de vele sanghaleden die dit evenement tot een waar succes maakten!

弥
陀

* Nog één **curssessie** en dan nemen we een zomerpauze. In het najaar voorzien we eerst een paar interne sessies, en vanaf eind september gaan we er weer tegenaan met 6 cursussen!

佛

* Ondertussen zijn we op de achtergrond al een tijdje aan het experimenteren met onze **nieuwe website**. Wellicht kunnen we je in het volgend nummer niet alleen een **nieuw logo** presenteren, maar ook reeds de eerste reeks pagina's van jikoji.com versie 4. De eerste reacties zijn alvast positief... Je gaat ervan opkijken, dat staat vast!

Rooster der bijeenkomsten – zomer 2015

Iedere dinsdag van de week komen we samen in de tempel:

20.00 u.: iedereen is welkom voor het **dharmagesprek**

19.30 u.: indien je interesse hebt, kan je ook deelnemen aan de **ceremonie**

Het **dharma-gesprek om 20 uur** handelt over een thema uit een van de 3 groepen onderwerpen die ook de basis vormen van de driedeling binnen onze bibliotheek:

A (algemeen boeddhisme), **B** (Jōdo-Shinshū) of **C** (raakpunten).

De eerste drie dinsdagen van iedere maand besteden we aan een onderwerp uit een van de drie groepen;

de 4de dinsdag: Gastspreker en/of Vragen & antwoorden,

en de 5de dinsdag: Evaluatie: Hoe kunnen we verder op het pad?

Hierbij trachten we de leer te *hertalen* naar de realiteit van hier en nu, en voorzien we voldoende ruimte voor inbreng van de deelnemers.

Voel je dus welkom!

	thema tijdens de eerste drie dinsdagen van de maand
juli	A - algemeen thema uit de boeddhistische leer
aug	B - thema uit Jōdo-Shinshū (<i>basisteksten, chantings, ceremonie</i>)
sep	C - Raakpunten
4de	<i>Gastspreker en/of Vragen & antwoorden</i>
5de	<i>Evaluatie: Hoe kunnen we verder op het pad?</i>

di 09/06 20 u. B3 - Zeven Patriarchen in de Reine Land leer

za 13/06 10 u. *cursus* A9 - **Jezus, zijn tijd, en boeddhistisch India** - 2/2

di 16/06 20 u. C3 - Bespreking Dankzegging vóór/na de maaltijd - Shokuzen/shokugo no kotoba

do 18/06 19.30 meditatie-sessie o.l.v. Sven

zo 21/06 14.30 deelname aan de BUB-A.V.

di 23/06 20 u. Gastspreker en/of Vragen & antwoorden

di 30/06 20 u. Evaluatie: Hoe kunnen we verder op het pad?

vr 03/07 15 u. deelname aan **Ekō-Haus** (Düsseldorf) **30 jaar**

di 07/07 20 u. A2 - **Structuur van een sutra uit het Pali Canon**
o.a. a.h.v. A2 - De wisselvalligheden van het leven (Lokavipatti Sutta)

do 09/07 19.30 meditatie-sessie o.l.v. Sven

di 14/07 20 u. A2 - Structuur van een sutra uit het Pali Canon

di 21/07 20 u. A2 - Structuur van een sutra uit het Pali Canon

di 28/07 20 u. Gastspreker en/of Vragen & antwoorden

- di 04/08 20 u. B4 - **Bespreking Tannishō** - hoofdstuk 6, 7 & 8 (2 versies)
- di 11/08 20 u. B4 - Bespreking Tannishō
- do 13/08 19.30 meditatie-sessie o.l.v. Sven
- zo 16/08 10 u. **Ō-Bon** - Gedachtenis van de overledenen (Sanskr. Ullambana) (15/08) & mogelijkheid tot nemen van **Drievoudige Toevlucht (kieshiki)**
- di 18/08 20 u. B4 - Bespreking Tannishō
- di 25/08 20 u. Gastspreker en/of Vragen & antwoorden
- di 01/09 20 u. C6 - **Vrede in jou brengt vrede in de wereld** (met o.a. kortfilms)
- za 05/09 10 u. **Missie-visie traject** - sessie 6/7
- di 08/09 20 u. C6 - Vrede in jou brengt vrede in de wereld
- do 10/09 19.30 meditatie-sessie o.l.v. Sven
- za 12/09 12-19 deelname aan Berchem Bruist, cultuurmarkt
- zo 13/09 09-17 deelname aan jaarlijks Feest van het Boeddhisme, Huy
- di 15/09 20 u. C6 - Vrede in jou brengt vrede in de wereld
- za 19/09 10 u. **Missie-visie traject** - sessie 7/7
- zo 20/09 10 u. Ō-Higan - Herfstdevotieperiode (19-25/09)
7de herdenkingsdienst van Rev. Ocho-in (Shitoku) A. Peel
- zo 20/09 12.30 hapje voor deelnemers
- zo 20/09 14 u. **sangha-meeting** ivm **missie/visie & website**
- di 22/09 20 u. Gastspreker en/of Vragen & antwoorden

Tijdens de **ceremonie (dinsdag om 19:30 uur, zondag om 10 uur)** wordt volgende hymne gereciteerd:

	jun	jul	aug	sep
<i>Shoshinge</i>			16 (zo.)	
Sambutsuge	19	07	04	01, 29
Juseige	16	14	11	08
Amidakyo	23	21	18	15
Junirai	02, 30	28	25	22
Kisamboge				

In principe is er eveneens iedere zaterdag tussen 13 en 18 uur permanentie in de tempel – een seintje vooraf geeft je zekerheid... Wees welkom voor een babbel, een vraag en/of een antwoord!

Op de hoogte blijven?

Schrijf je in via: <http://eepurl.com/bbbkGr>

Tempel van het Licht van Mededogen
Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw

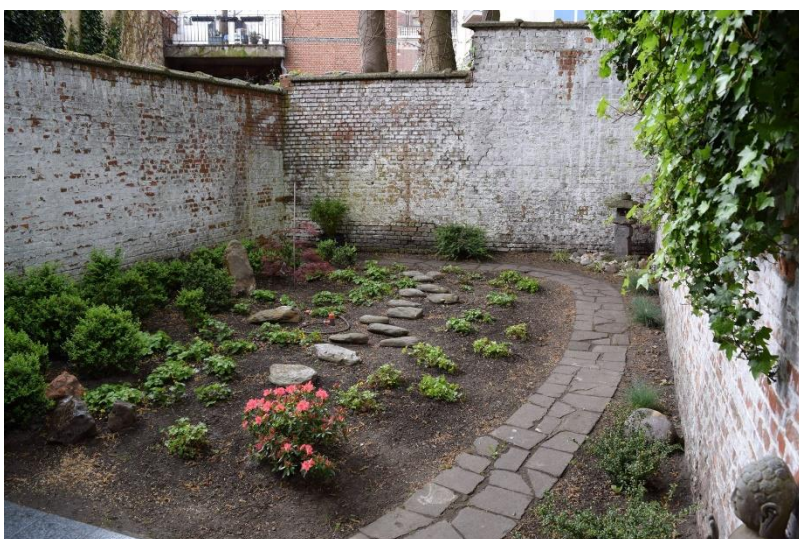
Pretoriastraat 68 - B-2600 Antwerpen (Belgium)
tel. +32 (0)475 62 78 36
www.jikoji.com ✉ info@jikoji.com

JIKŌJI

慈光寺

Verantwoordelijk uitgever
Rev. Daijō Fons Martens

ISSN 1370-0243 - *Overname toegelaten mits
bronvermelding en bewijsexemplaar*

*Zo ziet onze (bijna Japanse) tuin eruit, sinds de Open Deur.
Met dank aan het harde werk van Jeannine...
foto: Jean Nicolai, Hogeschool PXL*

Werkten mee aan dit nummer
Alena Wenes, Chantal Wtterwulghe,
Jean Nicolai, Jeannine Vennekens, Jörg Pyl,
Joris De Baerdemaeker, Lut Van Schoors,
Marc Horemans, Shitoku A. Peel

Drukkerij Copymatic - 2600 Berchem